

Sprawozdanie

Jubileusz z okazji 80. urodzin Profesora Kazimierza Działochy nt. „Prawo w służbie państwu i społeczeństwu”, Wrocław 30 stycznia 2012 r.

W dniu 30 stycznia 2012 r. na Uniwersytecie Wrocławskim w Sali Muzycznej Oratorium Marianum odbyły się uroczystości jubileuszowe z okazji 80. urodzin Prof. dr. hab. Kazimierza Działochy. Organizatorem Jubileuszu była Katedra Prawa Konstytucyjnego Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego, kierowana przez prof. dr. hab. Bogusława Banaszaka, przy wsparciu Dziekana Wydziału Prawa i Administracji UW prof. dr. hab. Włodzimierza Gromskiego oraz Polskiego Towarzystwa Prawa Konstytucyjnego.

W uroczystościach jubileuszowych oraz w towarzyszącej im konferencji udział wzięło ponad 100 osób, reprezentujących polskie ośrodki naukowe, organy władzy publicznej, a także inne instytucje publiczne, w tym również artystyczne (Opera Wroclawska, Towarzystwo Międzynarodowego Festiwalu Chopinowskiego w Dusznikach-Zdroju).

W uznaniu ogromnego dorobku naukowego oraz autorytetu Jubilata na uroczystości bardzo licznie przybyli także pracownicy rodzimego Wydziału, przedstawiciele innych krajowych ośrodków, a także przedstawiciele zaprzyjaźnionych uniwersytetów zagranicznych, w tym z Niemiec (prof. Klaus Stern, prof. Rainer Arnold), Austrii (prof. H. Schambeck, prof. H. F. Koeck), Rumunii (prof. I. Ganfalean), Czech (prof. J. Filip), Rosji (prof. A. Waszkiewicz) a także Hiszpanii i Portugalii (prof. J. Cianciardo, prof. C. Hermida del Lano, prof. A. Ollero, prof. P. Zambrano).

Uroczystość jubileuszową otworzył oraz powitał wszystkich jej uczestników dziekan Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii prof. Włodzimierz Gromski. Po oficjalnych słowach powitania w imieniu pracowników Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii UW wyraził słowa uznania dla zasług Jubilata jako wybitnego konstytucjonalisty, aktywnego uczestnika życia publicznego, a także cenionego nauczyciela całych pokoleń młodych konsty-

tucjonalistów, doktorantów, a także studentów. Podkreślił, że pełniąc ważne funkcje publiczne, w tym piastując mandat senatora, a później posła na Sejm RP, Prof. Kazimierz Działocha umiejętnie łączył rolę badacza i nauczyciela akademickiego z wdrażaniem standardów konstytucyjnego państwa prawa do życia publicznego.

Laudację na cześć Jubilata, której pełny tekst został opublikowany w księdze jubileuszowej wydanej z tej okazji, wygłosił prof. Bogusław Banaszak, w której przedstawił sylwetkę Jubilata, w tym kolejne etapy kariery naukowej oraz działalności publicznej Profesora Kazimierza Działocha, poczynając od pełnienia urzędu sędziego Trybunału Konstytucyjnego, piastowania mandatu parlamentarzysty, członkostwa w Radzie Legislacyjnej przy Prezesie Rady Ministrów oraz w Radzie Służby Cywilnej, współprzewodniczącego Zarządu Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej, po ważne funkcje społeczne. Wśród tych ostatnich wymienione zostały nie tylko funkcje związane z zainteresowaniami naukowymi Jubilata (funkcja Prezesa PTPK czy członkostwo w towarzystwach międzynarodowych), ale także świadczące o artystycznej wrażliwości Profesora Działocha (współzałożyciela Międzynarodowego Festiwalu Chopinowskiego w Dusznikach-Zdroju i wieloletniego przewodniczącego Rady Fundacji oraz osoby wspierającej Operę Wrocławską).

W imieniu wszystkich współpracowników, kolegów i uczniów prof. B. Banaszak wyraził także Jubilatowi słowa wdzięczności za możliwość naukowej współpracy, a także za nieustającą życzliwość i wsparcie.

Księgę jubileuszową pt. *Prawo w służbie państwu i społeczeństwu. Prace dedykowane Profesorowi Kazimierzowi Działosze z okazji osiemdziesiątych urodzin* pod red. B. Banaszaka, M. Jabłońskiego i S. Jarosz-Żukowskiej, opublikowaną nakładem Wydawnictwa Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 2012 (ss. 507), w imieniu autorów i redaktorów wręczyli Jubilatowi prof. M. Jabłoński i S. Jarosz-Żukowska.

Zbiór prac dedykowanych Profesorowi Kazimierzowi Działosze został podzielony na sześć rozdziałów merytorycznych, poprzedzonych wspomnianą *laudatio* ku czci Jubilata oraz prezentacją dorobku naukowego i dotychczasowej działalności Profesora Działocha w służbie publicznej autorstwa dra A. W. Preisnera. W księdze zawarte są zarówno opracowania przedstawiciele polskiej doktryny, jak i obcojęzyczne (w języku angielskim, niemieckim i hiszpańskim), pozostające w sferze zainteresowań badawczych Jubilata. Te-

maty opracowań koncertują się zatem wokół problematyki standardów państwa prawa i ich praktycznego stosowania, kontroli konstytucyjności prawa, konstytucyjnego systemu źródeł prawa, ochrony praw człowieka, a także ustroju państwa i form rządów oraz służby cywilnej w Polsce.

Wystąpienia gości reprezentujących organy i instytucje publiczne otworzyło wystąpienie prezesa Trybunału Konstytucyjnego prof. dr. hab. Andrzeja Rzeplińskiego. Podkreślając wybitny dorobek naukowy Profesora Kazimierza Działochy, wspominał przede wszystkim szczególnie rolę Jubilata w kształtowaniu się koncepcji sądownictwa konstytucyjnego w Polsce, a następnie okres piastowania przez Prof. Działochę urzędu sędziego Trybunału Konstytucyjnego w trudnych początkowych latach funkcjonowania tego organu. Prof. A. Rzepliński powrócił także pamięcią do pierwszej rozprawy przed Trybunałem Konstytucyjnym, w której funkcję przewodniczącego składu orzekającego pełnił właśnie Profesor Kazimierz Działocha.

Gratulacje z okazji Jubileuszu, a także słowa głębokiego uznania dla dorobku naukowego, jak i inicjatyw współpracy pomiędzy ośrodkiem wrocławskim i konstytucjonalistami austriackimi wyraził prof. dr Herbert Schambeck, były przewodniczący austriackiego Bundesratu. Podkreślał, że działalność naukowa Jubilata przyczyniła się do upowszechniania wiedzy na temat obu porządków prawnych w zaprzyjaźnionych środowiskach naukowych. W wypowiedzi znalazło się także wiele wątków osobistych oraz ciepłych słów pod adresem Jubilata i Jego Rodziny.

Prezesa Polskiego Towarzystwa Prawa Konstytucyjnego prof. dra hab. Krzysztofa Skotnickiego na uroczystości reprezentował prof. dr hab. Marian Grzybowski. Obok gratulacji i życzeń w swoim wystąpieniu skoncentrował się przede wszystkim na udziale Jubilata najpierw w tworzeniu Polskiego Towarzystwa Prawa Konstytucyjnego, a następnie wieloletnim i niezwykle owocnym kierowaniu Towarzystwem. Prof. M. Grzybowski wspominał także szereg inicjatyw podjętych z inspiracji Profesora Kazimierza Działochy, w tym między innymi organizację Konferencji Okrągłego Stołu w Kazimierzu Dolnym n. Wisłą czy serii Polsko-Japońskich Dni Prawniczych. W sposób szczególnie podkreślił inicjatywę oraz ogromne osobiste zaangażowanie Jubilata, które zadecydowało o powodzeniu opracowania i publikacji tomów poświęconych przygotowaniu założeń prawnych Konstytucji RP (*Podstawowe dylematy teoretyczne nowej Konstytucji RP* – osiem tomów opublikowanych w 1997 r.) oraz praktyce jej stosowania (*Podstawowe proble-*

my stosowania Konstytucji RP – dziesięć tomów ogłoszonych drukiem w latach 2005–2006).

Przypomniął także, że w uznaniu zasług i szacunku dla Profesora Kazimierza Działochy członkowie PTPK powierzyli Jubilatowi funkcję honorowego Prezesa Towarzystwa, a władze Dusznik-Zdroju honorowe obywatelstwo tego miasta.

Prof. dr hab. Marian Kallas, dziekan Wyższej Szkoły Finansów i Zarządzania w Warszawie, podkreślał w swoim wystąpieniu niezwykle autorytet Jubilata w środowisku polskich konstytucjonalistów, a także cenne inicjatywy naukowe aktywizujące i integrujące to środowisko.

W dalszej części uroczystości dr Ryszard Balicki odczytał listy gratulacyjne, nadesłane przez marszałek Sejmu RP Ewę Kopacz, Kancelarię Prezesa Rady Ministrów i wojewodę dolnośląskiego, jak również inne z wielu nadesłanych z tej okazji na ręce Jubilata.

O szczególnej miłości Profesora Kazimierza Działochy do muzyki klasycznej, nie tylko Fryderyka Chopina, świadczą także słowa Janusza Słoniowskiego, zastępcy dyrektora Opery Wrocławskiej – przekazane w imieniu dyrektora opery pani Ewy Michnik – który podkreślał znaczenie wsparcia, jakiego Jubilat udzielał zawsze Operze Wrocławskiej, także gdy piastował mandat parlamentarzysty oraz współprzewodniczył Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej. Uroczystość Jubileuszu uświetnił znakomity koncert solistki Opery Wrocławskiej (sopranistki Anny Lichorowicz i pianistki Oleśy Tutovej).

Część oficjalną Jubileuszu zamknęło niezwykle wzruszające wystąpienie Prof. Kazimierza Działochy, którego słowa poruszyły uczestników i towarzyszyły im jeszcze długo po zakończeniu uroczystości. Jubilat wspominał swoją drogę naukową, a także sprzyjającą jej zawsze ciepłą atmosferę rodzinną, którą stworzyli Mu najpierw Rodzice, a później Małżonka Pana Profesora Elżbieta i ich dzieci. Pan Profesor wspominał także ciepło swoich zmarłych nauczycieli, w tym profesorów Andrzeja Mycielskiego, Wincentego Stysia, Jana Gwiazdomorskiego, a także kolegów z Katedry Prawa Konstytucyjnego UW, którą przez wiele lat kierował i której wielu pracowników było uczniami Pana Profesora. Swoim najmłodszym uczniom życzył powodzenia w dalszej pracy naukowej.

Część oficjalną uroczystości zamknęło spotkanie okolicznościowe Jubilata i Jego rodziny oraz zaproszonych gości.

Uroczystość Jubileuszu została połączona z międzynarodową konferencją naukową zorganizowaną przez Katedrę Prawa Konstytucyjnego UWr „Koloquium polsko-iberyjskie «Aktualne problemy konstytucjonalizmu» (30.01–31.01.2012 r.).

Pierwszego dnia konferencji odbyła się sesja poświęcona problematyce ochrony praw podstawowych, ich uniwersalizmu, a także relacji pomiędzy prawem a moralnością. Przewodnictwo pierwszej sesji konferencyjnej objął prof. H. Schambeck. W tej części konferencji referaty wygłosili: prof. Andres Ollero: *Si hay derechos fundamentales?*, prof. Caridad Velarde: *Universalidad y fronteras* oraz prof. Cristina Hermida: *La relacion entre derecho y moral*. Referaty dały impuls do interesującej dyskusji, w której wzięli udział: prof. Rainer Arnold (Niemcy), prof. Pilar Zambrano (Argentyna), prof. Juan Cianciardo (Argentyna), a także dr Agnieszka Malicka (UWr).

Drugiego dnia konferencji odbyły się dwie sesje, przy czym pierwsza, której przewodnictwo objął prof. Klaus Stern, stanowiła tematycznie kontynuację sesji z dnia poprzedniego. Uczestnicy konferencji wysłuchali niezwykle interesujących wystąpień prof. Caridad Velarde: *Exigibility as juridical pattern*, prof. Juana Cianciarda: *Constitutional Interpretation and Supremacy of the Human Rights. An Approach from the Principle of Proportionality* oraz prof. Pilar Zambrano: *The comprehensive Horizon of our Constitutional Practices. An Approach from the perspective of the case of Abortion*.

Podczas ostatniej sesji – koloquium polsko-iberyjskiego pod przewodnictwem prof. Bogusława Banaszaka – referaty zaprezentowali: dr M. Bernaczyk: *Constitutional freedom of information (access to information). At the crossroads between constitutional political right and European Union's digital agenda. Some remarks on ECJ cases C-465/06 (Commission of the European Communities vs Kingdom of Spain) and C-362/10 (European Commission vs Republic of Poland)*, prof. Cristina Hermida: *Die Religionsfreiheit und der Gewissenszwang*, a także dr Sylwia Jarosz-Żukowska: *Das Prinzip der richterlichen Verpflichtung gegenüber der Verfassung und den Gesetzen in Polen* (we współautorstwie z prof. B. Banaszakiem).

Obrady dwóch dni konferencji oraz towarzyszącą im dyskusję podsumował oraz pożegnał uczestników konferencji prof. Bogusław Banaszak.

Sylwia Jarosz-Żukowska
Agnieszka Łukaszczuk
(Uniwersytet Wrocławski)